

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 352.

Tredie Session.

99de Møde.

Tirsdagen den 16de Marts.

(Forts.)

Muntzsbøll (fortsat): Vi skulle ikke længere have saadanne Standsindskrænkninger, det er idetmindste efter min Anskuelse urigtigt saaledes at skjelne imellem Stænderne, at den ene Stand skulde beskyttes og conserveres frem for den anden. Jeg er ogsaa ganske enig med den ærede Taler i, at det var heldigt, at det Lovforslag, Rigsdagsmanden for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning) indbragte angaaende en Forandring i Lovens 3—13—4, ikke kom til at gaae igjennem. Jeg yttrede mig derimod, og behøver derfor ikke at opholde mig længere ved denne Sag. Jeg er ogsaa enig med den ærede Rigsdagsmand i, at den Indskrænkning i Salgsværdien, som skal begrundes i Fæstevangen som saadan, rigtignok kun kan hentes fra Placaten af 7de Juni 1806, og jeg er altsaa enig med ham i, at det ialfsald er noget uheldigt, at Majoriteten er kommen til at udtrykke sig saaledes i § 9 i det første Stykke, som det der staaer, at det nemlig er de særlige Indskrænkninger, som Besidderne af Fæstegodsset ere underkastede, der skulle lede til en Godtgjørelse af $\frac{1}{5}$ til $\frac{2}{5}$ i Gaardens Værdi i Hændel og Vandel. Derimod troer jeg, at det er aldeles urigtigt, naar den ærede Taler antager, at Ord. af 7de Juni 1827 ikke skulde kunne anvendes paa de her værende Forhold; det er tværtimod, hvad jeg om fornødent nærmere skal oplyse, efter min Mening aldeles i sin Orden og aldeles stemmende med hele Fæstelovgivningingen, at de Taxationer, som ville blive afholdte, ikke retlig kunne tage Hensyn til den større Værdi, som Gaarden med dens Tiliggende kan komme til at faae under heldigere Conjuncturer, eller ved

den fremtidige større Udvikling af alle Forhold, eller ved Forbedringer. Den Regel staaer i Forordningen af 7de Juni 1827 og staaer ogsaa efter min Mening med aldeles klare Ord i vor hele Fæstelovgivning. Jeg er ogsaa enig med den ærede Taler i, at det kan være vanskeligt nok ved Taxationer og Skifterettens Kjendelse at finde, hvilken Erstatning en Fæsters Bo skal have af Godseieren for Forbedringer paa Bygningerne paa Fæstestedet; men at det er saa yderst vanskeligt, at det slet ikke kan oplyses, det maa jeg protestere imod, da det er Noget, der meget ofte er forekommet og afgjort, maaskee i Aarhundreder. Der er nogle Punkter, hvort jeg er aldeles uenig med den ærede Taler, navnlig mener jeg ikke, at han var berettiget til at betragte den Anvendelse af Lovens 3—13—14, som Fleertallet af Udvalget har gjort i Betænkningen, som aldeles ugrundet. I Lovens 3—13—14 er det antydet, at der har eksisteret en fast Landgilde. Saavidt mig bekendt blev Hartkornet i den ældre Matricul netop fastsat efter Landgilden, Hartkornet skulde være en blivende Størrelse til at bedømme Statens Ret til at oppebære Skat af det samme Jordsmon efter, og naar man brugte Landgilden til at bestemme Statens Ret for bestandigt, saa laae der allerede dert, troer jeg, den Tanke, at Landgilden var en staaende Størrelse. Desuden finder jeg ogsaa, at Christian den Femtes Lovs 2—22—25 og 26 stadfæster den samme Anskuelse. Der er nemlig dert Tale om, at den Jord, som fra Bøndergaardene er givet til Kirker, skal Bonden igjen have i Brug for den Landgilde, „som deraf pleier at gange fra gammel Tid“. Dette staaer i den 25de Artikel, og i Slutningen af 26de Artikel omtales samme Landgilde med det Tilføiende: „og med rette bør at gange“. Jeg synes dog,